

PIVNÍ LIST

od Bílé Holubice

No. 3 - duben 2014

Zcela závislý, nepravidelně vycházející občasník

O penzionu Bílá Holubice a jeho okolí

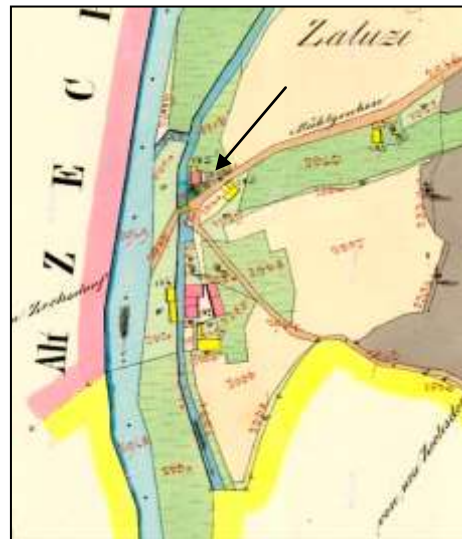

Kaplička u řeky Moravice v Mokřinkách

Kaplička, **zasvěcená Panně Marii**, stojí u řeky Moravice, tam kde stará zemská cesta, v blízkosti bývalého Melečského mlýna, překračovala brodem tok řeky. Postavil ji zde, na svém pozemku, místní mlynář. Podle letopočtu nad vchodem v roce 1825. Mlynář Satke před ní, po obou stranách, také nasadil dvě lípy, z nichž do současnosti zůstala pouze jedna. Ta druhá vzala za své při náporu větru ve druhé polovině 20. století. Na výseku z císařského otisku mapy Stablního katastru z roku 1836 je kaple označena černou šipkou. Další budova, stojící u náhonu vlevo od

kaple, byla olejna. Samotný mlýn je skupina červeně a žlutě označených budov jižně od křižovatky cest. Dnes je kaple opravena zásluhou rodiny Urbanských, které patří také objekty bývalého mlýna a jsou v ní konány příležitostné bohoslužby.

V louce za kaplí byly ještě dlouho po druhé světové válce patrné podlouhlé oblé vyvýšeniny, kterých si lidé jen málo všímali. Až v polovině 60. let minulého století se natěrač, který v té době natíral nově postavenou dlouhou dřevěnou podnikovou chatu v sousedství, rozhodl, že ve volných chvílích, po práci, opraví a vymaluje také kapličku. Poté, co sejmul obraz visící v kapli, objevil na jeho zadní straně přilepený lístek. Na něm bylo německy napsáno, že za kapličkou bylo na konci války, po přechodu fronty, pohřbeno sedm padlých německých vojáků. Jeden z nich měl být dokonce nějaký vyšší důstojník. Na lístku, který tady zanechali původní němečtí obyvatelé, byla uvedena i jejich jména a čísla jejich vojenských identifikačních štítků. Natěrač o svém nálezu uvědomil Mezinárodní Červený kříž a touto cestou se pak informace o místech jejich posledního odpočinku, dostala až k některým rodinám padlých vojáků. V roce 1968, v době "Pražského jara" a částečného uvolnění možnosti cestovat, se sem dostavili někteří příbuzní padlých. Ostatky byly později vyzvednuty a uloženy na německém vojenském hřbitově v Opavě. Když byl po pádu levé lípy urovnáván terén v okolí kapličky, byly nerovnosti, napovídající o umístění hrobů, srovnány. A událost se dochovala jenom ve vzpomínkách pamětníků.

PIVNÍ LIST najdete také v elektronické podobě na [www stránkách: os-zaluzne.webnode.cz](http://www.stránkách:os-zaluzne.webnode.cz) a RS Bílá Holubice

O pivu a pivovarech

„Pivo hřeje, ale nešatí“

Pivo je nápoj, který je sám o sobě zdravější než voda; to je a vždy byla známá pravda. Pravda to byla zejména ve středověku, když pivo bylo, na rozdíl od vody, převařené a tudíž spíše „pitné“. Voda, zejména ve městech a větších obcích, byla kvality nevalné. Ale ani pivo vždy nebylo dobré kvality, často zásluhou krčmářů. Jak uvádí Tomáš Štítný ze Štítného „...pivo začasté mistrují, vody pak doň

dolévaje, učiníc je tak nezdravější, jen aby víc vyprodali“. Také kněz Tomáš Bavorovský ve svém kázání z r. 1552 uvádí: „Ti, kteří s šenky zacházejí, rádi dvě piva za jedno napíší a mnohokrát piva a nápoje čisté falšují a opravují a to vápnem, sírou, solí a divnejmi flastry mistrují. V tom hrozně proti Pánu Bohu i svému bližnímu hřešice: proti Bohu tím, že smí dar jeho (pivo) opravovati a proti bližnímu tím, že ho netoliko o některý peníz připraví ale mnohokrát i o zdraví.“ Ale nejen hostinští.

Také sládci a pivovarníci měli na špatné kvalitě piva často svůj podíl. Tak mistr Pavel Židek sděloval králi Jiříkovi Poděbradskému: „O pivích račte věděti, že piva tak zlá nyní a vodnatá dělají, že lidé nemocní nemohú se jimi ve své žízni obživiti. A protože mnozí lidé pitím živi jsou více, račte opatřiti, ať se dvoje pivo bílé vaří: Totiž husté (po dvou penězích za půl pinty) pro osoby neduživé a pak pivo tenké pro chudinu a pro dítky, jak nalezli moudří.“

Ne vždy však bylo pivo špatné kvality, daleko častěji bylo české, moravské a slezské pivo pro svou kvalitu chváleno a opěvováno. Staří Čechové si často a rádi zavdali dobrého piva. Z kroniky Eneáše Sylvia Picollominiho (pozdějšího papeže Pia II.) uveďme: „Obyvatelé Čech místo vína pivo pijí, kteréž z pšenice anebo z ječmene vaří.“

Když se v opavském pivovaru vařil "Břežňák"

Naši předkové přičítali zvláštní moc. Ve Slezsku ho často užívali jako lék pro nemocné. Dobrému opavskému pivu se podle Hájka kvalitou na Moravě „...blížilo pivo jihlavské a také mnohá jiná piva, kteráž v Království českém jsou vařena.“ Mezi nimi mělo velmi dobrý zvuk pivo žatecké. Podobně i Tomáš Pěšina z Čechorodu v roce 1663 píše: „Piva rozličného, jednoho než druhé lepšího, jak pšeničného, tak ječného, má Morava hojnost...“ PZ

PIVNÍ LIST najdete také v elektronické podobě na [www.stránkách: os-zaluzne.webnode.cz](http://www.stránkách.os-zaluzne.webnode.cz) a RS Bílá Holubice

Sv. Václav, patron českých sládků, okouší na svůj svátek doma vařené „takypivo“.
Ilustrace K. L. Thůmy pro časopis Sládek

O hospodách a krčmách

„Od hospody krokem, do hospody skokem“

J.A.Komenský – Moudrost starých Čechů za zrcadlo potomkům vystavená.

Hospody a krčmy v minulosti (i nyní) často neoplývaly dobrou pověstí. Říkalo i psalo se o nich mnoho nelichotivého. Tak například v knize s názvem *Potvorný drak apokalyptický*, která vyšla v roce 1642 je na stranách 114 a 115 otištěno následující žertovné rýmování o hospodách, v nich konzumovaném pivu a jeho účincích:

STAROČESKÁ EPIŠTOLA O PIVU

*Slyšte řeč pravdivú,
Kteráž se čte o pivu.
I vy také poslouvejte
Kdo ho rádi píte
Co tu o něm budu psáti
To vy všechno zvíte.
Má pivo na sobě
klobouček bílý
Jím se lidé opíjejí
I ti dosti silní.
No a v krčmě potom bývá
Radost jako v ráji,
Neb pak jedni od těch
druhých
Divné vůně nabývají.*

Do jiného, lepšího světla než ve středověku a ranném novověku se hospody a hostince dostaly až v 19. století, mimo jiné i v souvislosti se společenskými a kulturními snahami, označovanými jako národní obrození. Vlastenecké myšlenky a buditelské programy bylo nutno dostat mezi širokou veřejnost. A právě hospody k tomu poskytovaly výbornou příležitost, neboť v té době byly takřka jediným místem pro neformální setkávání lidí. A mezi námi, u venkovských hospod, hostinců a restaurací je tomu tak až dodnes. Hospoda se stala útočištěm pro mezilidskou komunikaci, bylo to místo pro nejsnazší rozšiřování myšlének, sdělování informací a konání kulturních a společenských akcí. V šencích se často vyměňovaly knihy, vyprávělo se o novotách a společenských změnách, rozšiřovaly se pozvánky, pořádaly se divadelní představení kočovných společností. Ve spojení s pivem, které bylo národním nápojem již od 16. století, se hospody staly důležitými prvky společenského života. České země druhé poloviny 19. století charakterizoval také vznik a rozvoj spolkové činnosti. Právě hospody se staly místem, kde se rozličné spolky, sdružení či jiná zájmová uskupení, rodily. Při popíjení chmelového moku se lidé domlouvali na tom, jak se budou pod hlavičkou „čehokoliv“ scházet. Hostince nebyly pouze místem vzniku spolků. Spolky byly i při své činnosti s restauračním zařízením nadále úzce spojeny. V hospodách probíhala velká část života spolků, zde se plánovalo, zde se sestavoval program akcí, zde se předávaly informace a půjčovaly se knihy nebo četly časopisy.

Spolky si posléze začaly v hospodách pronajímat spolkové místnosti. Ty v rámci hostince plnily úlohu pravidelného shromaždiště členů spolku. Konaly se tu schůze výboru i valné hromady. A ani dnes tomu často není jinak. Spolek si místnost u hospodského neprónajímá na stálo, měl ji zamluvenou jen na konkrétní hodiny v určitý den v týdnu. V jiných dnech a hodinách se zde scházeli zase členové jiného

spolku. A lidé věděli, že když v onu dobu hostinec navštíví, najdou tu pokaždé někoho, s kým by mohli prohodit pár slov. Někoho z toho či jiného spolku, s nímž je možno u piva debatovat na to či jiné téma.

Spolky v hostincích pořádaly také různé akce. Konaly se zde zábavy, besedy, přednášky, představení, sbírky. Hospody se tak významně podílely na rozvoji kulturního a společenského života společnosti. Majitelé šenků měli pochopitelně z tohoto vývoje radost a různými způsoby vycházeli sdružením a spolkům vstříc. Na druhé straně se ve spolupráci s členy spolků snažili dát také životu svých hostinců jakýsi řád. Ten byl potřebný pro hladký průběh akcí, konaných spolky v hospodách i pro jakousi „jistotu hostů“, že když do hostince přijdou, budou tam trávit své chvíle v solidním a slušném prostředí. Bez výtržností, křiku, hádek a nepříjemných zážitků.

PZ

Porada ctihodných členů výboru jednoho ze spolků, během níž bohužel došlo pivo.

Jako příklad uveďme třeba „hospodská přikázání“ z Pamětní knížky Jana Kvapila z Lubné z roku 1826:

Desatero hospodských přikázání

- 1. Nebudeš na pivo jinam choditi, mimo tohoto hostince.*
- 2. Nevezmeš jediného trunku, aniž bys dal peníze.*
- 3. Pomni, abys ke mně bez peněz nechodil.*
- 4. Cti každého postu; neboť i já tobě nalévati budu, dokud co v sudě mám.*
- 5. Náležitě všechno zaplatíš.*
- 6. Nepočkám; svleč třeba kabát.*
- 7. Nepožádáš ode mne velkých sklenic, neboť víš, že malé sudy jsou.*
- 8. Nepromluvíš křivého svědectví; třeba v ten smysl, že jsem ti připsal.*
- 9. Na rady dbej a od nich neodcházej, neboť to poctiví lidé nedělají.*
- 10. Se žádným různice nezačínej, abys naposledy nebyl bit.*

Amen

Připomínáme že:

Jarní sezona je tady a my zase začínáme s tradičními akcemi na Holubici a v okolí. A tak:

PŘI OTEVÍRÁNÍ TURISTICKÉ SEZONY 2014
VÁS SRDEČNĚ ZVEME NA

PUTOVÁNÍ PO HORNICKÝCH STOPÁCH NA VÍTKOVSKU

ve čtvrtek dne 1. května 2014

PIVNÍ LIST najdete také v elektronické podobě na [www stránkách: os-zaluzne.webnode.cz](http://www.os-zaluzne.webnode.cz) a RS Bílá Holubice

Program:

9.30 – 16.00	Volná prohlídka Imaginária břidlice - RS Bílá Holubice – Melč-Mokřinky
10,30 a 11,30	Prohlídky naučné stezky Dědictví břidlice s průvodcem zdarma
13.00-14.00	Ukázky způsobu pokrývání břidlicí a pokrývačských technik – Zálužné - halda Nittmannova dolu nad obcí (u zastavení NS č. 16)
od 15.00	Vystoupení hudební skupiny KARAVANA – areál RS Bílá Holubice
15.30 -	Stavění máje v areálu RS Bílá Holubice – plivocvrnk, projížďky na koních, sportovní a dovednostní soutěže a další atrakce pro děti i dospělé
16.30	Beseda o lidech a místech, souvisejících se zdejší těžbou břidlice

Pojďte se s námi projít krajinou břečtice do minulosti!

[illegible]

Nebo také:

Občanské sdružení ZÁLUŽNÉ a penzion Bílá Holubice

vás i letos opět

DNE 1. KVĚTNA 2014 V 15 HODIN

zvou na

**STAVĚNÍ
MÁJE v Holubicí**

Co jsme pro Vás připravili?

Pro děti: projížďky na koních, sportovní a dovednostní soutěže i živá zvířátka

Pro dospělé: plivocvrnk a další atrakce

Pro všechny: živá hudba, opékání klobás, bramborové placky, posezení u táboráku, představení nové naučné stezky „Dědictví břidlice“

Poznámka: asi zase přijdou i čarodějnice - ty, které pálení předešlé noci unikly!

[illegible]

Přijďte! Všechny Vás srdečně zveme. A čarodějnic se nebojte. Známe je a dbajíce o Vaši bezpečnost, včas Vás na ně upozorníme.

PIVNÍ LIST — občasník O.S. Zálužné a R.S. Bílá Holubice. Vychází nepravidelně. Redakční rada se průběžně obměňuje a pravidelně zasedá v Bílé Holubici v termínech: **jak kdy...**
 Zodpovědný redaktor je zbaven způsobilosti k právním úkonům, neboť byl k tomu kompetentní osobou dne 18.10.2013 prokletý. Adresa redakce: Zálužné 42. Korespondenci, připomínky, nápady, podněty a výtěrůžky zasílejte na: os.zaluzne@gmail.com nebo předávejte osobně členům redakční rady při jejím zasedání nebo i tehdy, když rada nezasedá. **Nazdar!**

PIVNÍ LIST najdete také v elektronické podobě na *www stránkách: **os-zahuzne.webnode.cz*** a RS Bílá Holubice